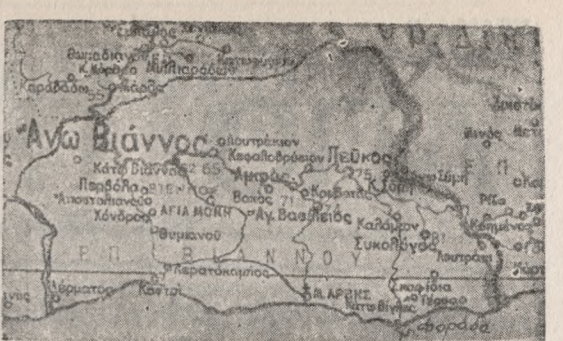

Εκδότης — Διευθυντής
Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ
 Επιμέλεια ύλης
Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ
 ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ —
 ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1991
 Αριθμός φύλλου 168
 Τιμή φύλλου δρχ. 50
 Ηράκλειο 1866, αριθ. 110

ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ

ΝΕΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΙΑΝΝΙΤΩΝ

ΓΡΑΜΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ

προς τους κ.κ. Βουλευτές του Νομού

Πριν από δύο μήνες περίπου, νοσηλεύομαι στο ΠΕΠΑΓΝΗ, από τη θέση αυτή των Β.Ν. σας απηύθυνα ένα γράμμα που αναφερόταν στην υποβάθμιση του Κέντρου Υγείας Βιάννου και το αποχετευτικό δίκτυο της Ανω Βιάννου.

Στο γράμμα αυτό, που πιστεύω να βρήκατε χρόνο για να το διαβάσετε, γίνονταν προτάσεις για την άμεση και ρεαλιστική κατά τη γνώμη μας αντιμετώπιση και των δύο προβλημάτων. Ρεαλιστική, με την προϋπόθεση της συνεργασίας όλων σας, όπως το απαιτούν οι περιστάσεις.

Η μεταφορά μου σε νοσοκομείο της Αθήνας με απομάκρυνε από την παρακολούθηση τυχόν ανταποκρίσεων. Τώρα βρίσκομαι και πάλι στο Ηράκλειο. Πόσων τον τύπο των δύο μηνών που μεσολάβησαν, μα δεν βρήκα τίποτε. Βρήκα όμως μια διαμαρτυρία του προέδρου της Κοινότητας Άνω Βιάννου, καταχωρισμένη σε εφημερίδα του Ηρακλείου της 10ης Οκτωβρίου, η οποία

αναφέρεται στα ίδια προβλήματα. Σημειώνω πως εξαιτίας της υποβάθμισης του Κέντρου Υγείας είχαν κινητοποιηθεί όλες οι Κοινότητες και άλλοι φορείς της επαρχίας χωρίς αποτέλεσμα, κατά τον Μάιο αυτού του έτους. Σημειώνω επίσης ότι ο κ. Αποστολάκης με ζήτησε δύο φορές στο τηλέφωνο, αλλά όπως του έγινε γνωστό βρισκόμουν στο Νοσοκομείο.

Φίλοι Βουλευτές, Οι στήλες αυτές επανέρχονται στο ίδιο θέμα και πάλι, γιατί πιστεύω να δύσολα λύση η συλλογική σας προσπάθεια μπορεί να αποφέρει λύση όχι μονάχα στα δύο αυτά προβλήματα των Βιαννιτών, αλλά και σε πολλά άλλα σοβαρά, όπως η διαμόρφωση του παραλιακού δρόμου Τσούτσουρας — Τέρτσα, η αξιοποίηση των αρχαιοτήτων της Σύμης κ. άλκοι.

Αυτό ζητούν οι κάτοικοι της επαρχίας από σας και όχι χωρισμό τους σε παρατάξεις και αντιθέσεις γονέων με παιδιά, αδελφών ή γειτόνων. Επιτρέψτε την αναφορά στο θέμα αυτό, που καθημερινά συζητούν στο

καφενεια κι ίσως δεν τολμούν να σας το μεταφέρουν.

Και μια παρατήρηση: Με τυχόν πρόταση για κατάθεση επερώτησης στη Βουλή για τα παραπάνω προβλήματα ή το κλασικό «κατόπιν ενεργειών μου προωθείται η επίλυση του προβλήματός σας» όχι μόνο δεν προωθούνται, αλλά και ουσιαστικά πνίγονται σε μια χρονοβόρα διαδικασία και στο τέλος ξεχνιούνται με μόνη ανείμηση την προσωρινή ανακούφιση για το ενδιαφέρον.

Τα παραπάνω δεν αποτελούν μάθημα πολιτικής, όπως είναι πιθανό να το εκλάβει κανείς. Είναι κατασφάλεια μιας πενήνταχρονης ανιδιοτελούς ενασχόλησης με τα κοινά της επαρχίας και αυτό μας δημιουργεί την υποχρέωση, ως εκπλήρωση κάποιου χρέους προς τον τόπο μας, να απευθυνόμαστε σ' όλους εσάς τους εκπροσώπους της επαρχίας. Πιστεύω όμως να βρούμε την ανταπόκριση που πρέπει για το καλό αυτού του τόπου και τη δική σας ηθική ικανοποίηση.

Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ

Η επιμελητεία του αντάρτη κατά την Κατοχή στη Βιάννο

(Τελευταίο)
13. ΕΧΕΙΣ ΝΑ ΠΡΟΣΘΕΞΕΙΣ ΤΙΠΟΤΕ ΑΛΛΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ;

Πρέπει να τονίσω ορισμένα πράγματα:

Ο Βιαννίτης στην κατοχή παρουσίασε αρετές αυτοθυσίας, ηρωισμού και φιλοπατρίας, που πιστεύω πως δεν έχει παρουσιαστεί όμοιο φαινόμενο στην ιστορία κανενός λαού.

Όλοι, μικροί μεγάλοι, ξέριαν, και στις λεπτομέρειες ακόμη, την ύπαρξη και τη δράση της οργάνωσης. Μια λέξη αν ξέφευγε από κάποιον, θα είχε ως συνέπεια να βυθίσει σε ανυπαρξία όλους τους Βιαννίτες και τις όπλους ακόμη της Βιάννου. Μα προδοσία, από σκοπό, αμέλεια ή από ανάγκη εξαιτίας βασανιστηρίων, δεν έγινε ποτέ. Η 18μελής επιτροπή είχε εντολή να ιμωστοποιεί στο βουνό και με τις 18 υπογραφές της, κάθε περίπτωση υπόπτου για προδοσία. Μα δεν παρουσιάστηκε ποτέ τέτοια περίπτωση. Ακόμη και η μοναδική περίπτωση που νομιμίστηκε προδοσία, κρίνω σήμερα ότι δεν ήταν πραγματική.

Η χαρά όλων μας ήταν μεγάλη την εποχή που οι υπηρεσίες μας προσφέρνονταν στο ενωμένο αντάρτικο Αριστέρων—Δεξιών. Η διάσπαση μετά τα γεγονότα της 14 Σβρίου και τα κατοπινά επεισόδια αποτελούν μαύρες σελίδες της Ιστορίας της Αντίστασης της Βιάννου, μα και σήμερα ακόμη θεωρώ πως ήταν αδύνατο να γίνει αλλιώς.

Δεν πρέπει να παραλείψω τα συγχαρητήρια που ήπια από

μια εξελεγκτική επιτροπή (του ΕΑΜ;) που ήρθε, χωρίς να περιμένω κάτι τέτοιο, από το Ηράκλειο για τον έλεγχο της ΕΤΑ Βιάννου. Από τα βιβλία που τηρούσα, κι αυτό γινόταν κατά τη σοφή συμβουλή του πατέρα μου, φαινόταν με κάθε λεπτομέρεια τι έμπαινε στις αποθήκες μου και τι έφευγε για το βουνό. Δυστυχώς τα βιβλία αυτά δεν έχουν σωθεί. Ο πρόεδρος της επιτροπής, αφού μου έδωσε τα συγχαρητήριά του, είπε: «Η Επανάσταση του 1821 είχε αρκετούς ήρωες, μα οι Βιαννίτες στην Κατοχή ήταν ΟΛΟΙ ΑΣΥΓΚΡΙΤΟΙ ΗΡΩΕΣ».

Πρέπει να πω λίγα και για τα γεγονότα μετά την αποχώρηση των Γερμανών. Αμέσως ο ΟΛΙΜ αντιφρονούντες προς το ΕΑΜ έφυγαν από το χωριό σπλισμένοι. Η κατάσταση ήταν χλωδής. Είμαι υπερήφανος, διότι εγώ προσωπικά επέτυχα να

μη θιγεί ούτε μια τρίχα από τα σπυτάρια και τα μαγαζιά αυτών που είχαν φύγει. Η εντολή μου, που ευτυχώς εισακούστηκε, ήταν να μην κόψει κανείς ούτε ένα πορτακάκι από τις περιουσίες των οικογενειών που είχαν φύγει. Και αυτό παρά τις τεράστιες ανάγκες που είχαν οι Βιαννίτες την εποχή αυτή. Θεωρώ ευτύχημα: ότι οι συγχωριανοί μιας αυτού, ακόμη και σήμερα, αναγνωρίζουν ότι η διάσωση των περιουσιών τους οφείλεται και στο υψηλό φρόνημα των αγωνιστών του ΕΑΜ κατά τα δύσκολα αυτά χρόνια.

Δυστυχώς η περιρπαθεί μου και άλλων με περιρπαθείς αντιλήψεις δεν μπόρεσε να αποτρέψει επεισόδια σαν κι αυτό που είχε ως συνέπεια το θάνατο του γυμνασιάρχη Γ. ΛΟΥΛΑΚΗ, που ήταν ένα ατυχές στιγμιαίο περιστατικό, για το οποίο δεν μπορούν να απο

δοθούν ευθές στην μία ή την άλλη πλευρά. Πιστεύω πως κανείς δεν θα μπορούσε να διανοηθεί να σκοτώσει κάποιον σκόπιμα την εποχή αυτή, όσο κι αν η εξαίρεση και ο φανατισμός θα μπορούσε να δικαιολογήσει κάτι τέτοιο.

Θα τελειώσω με λίγα λόγια για τα θλιβερά χρόνια που ζήσαμε μετά την «απελευθέρωση» και κατά τα χρόνια του λαγόμενου «εμφύλιου πολέμου». Φθάσαμε στο σημείο να προσπαθούμε και με ξεχάσαμε τις προαρχές θυσίες όλων μας για να αποφύγουμε το χαρακτηρισμό μας ως εχθρών της Ελλάδας. Κάπως αναμνήσι ήρθε θλίψεις και απογοητεύσεις ίσως με ξεθωριασμένες πια αναμνήσεις και με αμφιβολίες και έρωτηματικά: Τολμούσαμε πραγματικά να κάνουμε όλα όσα κάναμε στην κατοχή ή μήπως ήταν όλα παραμύθια;

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΤΟ ΛΑΔΙ

Καλή προβλέπεται η σαδεία του λαδιού στην επαρχία και ιδιαίτερα στις περιοχές που ποτίζονται, κι αν οι καιρικές συνθήκες είναι ευνοϊκές στο μάζε μα του καρπού.

Ύστερα από πολυήμερες διαπραγματεύσεις των Ενώσεων Συνεταιρισμών και εκπροσώπων του Υπουργείου Γεωργίας ορίστηκαν οι παρακάτω τιμές αγοράς του ελαιολάδου:

- Οξύτ. 2—3 γρ. δρχ. 670
- Οξύτ. 4 γρ. δρχ. 660
- Οξύτ. 5 γρ. δρχ. 650
- Οξύτ. 1 βαθμού δρχ. 600

λαμπάντε δρχ. 500

Για την συγκέντρωση και διάθεση του όμως δεν υπάρχει καμιά πληροφορία.

Στις εφημερίδες του Ηρακλείου αναγράφεται η πληροφορία ότι ενδιαφέρονται οι ΗΠΑ για αγορά ελαιολάδου και είχαν οργανώσει σεμινάρια για οδηγούς.

ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΕΙ Η ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΑ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

Όποιοι παρακολουθεί τη στήλη των κοινωνικών στα Β.Ν. αν και δεν είναι πλήρης, γιατί σε αρκετές περιπτώσεις δεν μας ενημερώνουν οι ενδιαφερόμενοι, κάνει την παρακάτω δυσάρεστη διαπίστωση: Σε αρκετούς γάμους, στους οποίους και οι δύο νεόνυμφοι είναι ή από το ίδιο χωριό ή οπωσδήποτε από χωριά της επαρχίας, ο γάμος γίνεται στο Ηράκλειο ή γίνεται ο γάμος στο χωριό των νεονύμφων, αλλά το γλέντι έβρα από την επαρχία, σε κέντρα γειτονικών χωριών. Γιατί;

Τα χρήματα που οι γονείς των νεονύμφων ξοδεύουν για τη χαρά των παιδιών τους είναι πάρα πολλά. Σε εκατομμύρια φτάνουν τις περισσότερες φορές.

Στα παλιότερα χρόνια συγγενείς και φίλοι των νεονύμφων

γίες συσκευασίας κλπ.

Ετσι αυτόματα δημιουργείται το ερώτημα: Τί απέγινε με τη μονάδα τυποποίησης λαδιού που προωθούσε ο Συνεταιρισμός Ανω Βιάννου; Η κατάσταση πάντως είναι δύσκολη. Οι συνεταιρισμοί και τα ιδιωτικά ελαιουργεία ως κινηθούν έγκαιρα για να εξασφαλίσουν τη συγκέντρωση και διάθεση του λαδιού που σε λίγες μέρες θα τους παραδίδουν οι παραγωγοί.

Προσοχή όμως στους ξένους εμπόρους οι οποίοι πολλές φορές οδηγούν σε λαθραίαμα και ύποπτες δράσεις διακίνησης του λαδιού με αποτέλεσμα: Όπως αναγράφεται στον τοπικό τύπο του Ηρακλείου, όργανα της ΕΟΚ διενεργούν έρευνα για τις ποσότητες του λαδιού που έχουν εξαχθεί προς την Ιταλία από το 1988 μέχρι σήμερα. Οι συνέπειες για την ώρα είναι απρόβλεπτες.

ετοίμαζαν το τραπέζι του γάμου σε κεντρικό καφενείο ή μεγάλο σπίτι ή στην πλατεία του χωριού, όπου υπάρχει και ο καιρός επιτρέπει.

Με το αιτιολογικό πως οι καλεσμένοι είναι πολλοί και στην επαρχία δεν υπάρχει μεγάλος κέντρο για την οργάνωση του γαμήλιου τραπέζιού, πολλοί τελούν το γάμο στο Ηράκλειο ή τον τελούν στην επαρχία, αλλά το γλέντι γίνεται στο Αρκαλοχώρι ή αλλού, πάντα έξω από την επαρχία.

Και όμως λίγο επιχειρηματικό πνεύμα από συνεπαρχιώτη θα κρατούσε στην επαρχία πολλά χρήματα.

Οι στήλες ρίχνουν την ιδέα με την ευχή κάποιος να βρεθεί για δικό του όφελος μα και των άλλων επιχειρηματιών της επαρχίας.

ΛΙΓΟΣ ΣΕΒΑΣΜΟΣ

Πολλά αναφέρθηκαν στον τύπο του Ηρακλείου και ίσως κι αλλού με αφορμή το φετινό Πανεπαρχιακό μνημόσυνο και έχουν αναφερθεί και άλλοτε για το ποιοί έδωσαν τη μάχη στη Σύμη, ποιοί πρωτοστάτησαν, ποιοί ήσαν οι αρχηγοί κλπ.

Οι στήλες αυτές δεν θ' αναφερθούν, τουλάχιστον για σήμερα, σ' αυτά. Υπονομιζούν μονάχα προς κάθε κατευθύση ότι η Επαρχιακή Επιτροπή του ΕΑΜ, που είχε σηκώσει το

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ

ΤΟΥ «ΔΙΑΒΑΘΗ»

Προς Την εφημερίδα «ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ» κ. Στεφανάκη,
 Το Δ.Σ. του Συλλόγου Βιαννιτών της Αθήνας «Ο ΔΙΑΒΑΘΗΣ» αισθάνεται την ανάγκη να ευχαριστήσει τόσο εσάς, όσο και τον εκδότη κ. Χρηστάκη (με την ευκαιρία του ευχόμενα να γίνει γρήγορα καλά και να βρεθεί ξανά κοντά στο μετερί

ζι του αγώνα για μια επαρχία Βιάννου αντάξια των αγώνων και της ιστορίας της).
 Σας είχαμε στείλει ονομαστική κατάσταση μελών του Συλλόγου που μας είχαν προσφέρει χρήματα για την αγορά στέγης προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες του Συλλόγου.

Επειδή πραγματοποιήθηκε αυτό το άνοιγμα του κάθε Βιαννίτη και αγορόσταχη τελικά γραφείο στην οδό Ξούθου 14 (8ος όροφος) κοντά στην Ομόνοια, με τη συμμετοχή αρκετών συνεπαρχιωτών μας, θα θέλαμε σήμερα να δημοσιεύσετε κατάσταση με τις δωρεές των συνεπαρχιωτών μας.

Το Δ.Σ. τους ευχαριστεί ιδιαίτερα για τη βοήθεια που πρόσφεραν στο Σύλλογο.
 Θα παρακαλέσει επίσης όλους τους φίλους και τους συνεπαρχιώτες μας, όπου κι αν θρίσκονται, να βοηθήσουν στη διαμόρφωση και επίσκεψή του

χώρου καταθέτοντας τη δωρεά τους στον λογαριασμό της ΕΤΕ 154)758460)18.
ΔΩΡΕΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΒΙΑΝΝΙΤΩΝ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ «Ο ΔΙΑΒΑΘΗΣ»

- Καρπαθάκη — Κυριακάκη Αμαλία κάλυψε τα συμβολαγραφικά έξοδα Κυριακάκης Κλέαρχος δρχ. 40.000
- Τζαγκουρήνης Μανώλης δρχ. 25.000
- Παπαματθαίου Γ. (Οικονόμου 12 Αθήνα) 15.000 δρχ.
- Παπαμαστοράκης Γρηγόρης δρχ. 20.000
- Αθουσάκης Κλεάνθης δρχ. 10.000
- Παπαλάμπρου Κων/νος δρχ. 5.000
- Σηφάκης Στέργιος δρχ. 10.000
- Κοκολάκης Γιάννης δρχ. 15.000
- Κυριακάκης Γεώργιος δρχ. 3.000

© Συνέχεια στη σελίδα 4

Παράκληση

Υπενθυμίζουμε στους συνδρομητές των Β.Ν., σ' αυτούς που δεν έχουν στείλει τη συνδρομή τους, να φροντίσουν να τη στείλουν σε πρώτη ευκαιρία που θά'χουν. Μόνο έτσι θα μπορέσουν να συνεχίσουν την έκδοσή τους, αφού δεν διαθέτουν κανένα άλλο πόρο.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Κέντρου Υγείας Δ'ντης	22669
Πληροφορίες	22625 ή 22647
Ίατρείο 'Αγροτικό Πεύκου	31377
Χωροφυλακή Υποδιόκηση Βιάννου	22208
Χωροφυλακή Σταθμός Πεύκου	31378
Γυμνάσιο Βιάννου	22230
Ίατρονομήδιο Βιάννου	22006
Είρηνοδείο	22211
Συνεταιρισμός Βιάννου (Γραφεία)	22226
Συνεταιρισμός Βιάννου ('Ελαιουργείον)	22138
Ο.Τ.Ε. (βλάβαι)	22121
Ο.Τ.Ε. (πληροφορίες)	22215
'Ελληνικά Ταχυδρομεία	22203
Κτηνιατρείο	22090
Φαρμακείου	22140
Γεωπόνου	22317
Α.Τ.Ε. Βιάννου	22.180

ΑΓΟΡΑΙΑ

Πετράκης Χαρ. — Βιάννος	22051
Ζαϊμάκης Θεόφιλος — Βιάννος	22304
Θεοδοσάκης Γεώργιος — Πεύκος	31437
Καρτσάκης Έμμανουήλ — Λουτράκι	22605
Λασηθιωτάκης Γ. — Βιάννος	22355
Χατζάκης Ίωάννης — 'Αγιος Βασίλειος	31301
Γαλανάκης Μιχ. — Χόνδρος	22101
Ψαρολογάκης Κων. — Χόνδρος	22109
Σοφοκλής Παπαδάκης — Καλάμι	31275
Ίωάννης Κονσολάκης — 'Αμυρά	31420

(Γιά υπεραστικά: 0895)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ

— Η κ. Μαρία Τακτικιάκη — Σαβοΐδάκη γέννησε κορίτσι

— Η κ. Μαρία Καπετανάκη γέννησε αγόρι

— Η κ. Αλίκη σύζυγος Ίωάν. Στανάκη εγέννησε κόρη.

ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

— Η κ. Λίζα σύζ. Εμμ. Βαβουρανάκη γέννησε αγόρι

ΓΑΜΟΙ

ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ:

Ελένη Γ. Παπαδημητριάκη και Κώστας Καραντινάκης

ΘΑΝΑΤΟΙ

ΣΤΗΝ ΑΝΩ ΒΙΑΝΝΟ:

— Ευαγγελία Τακτικιάκη

— Έμμανουήλ Ν. Αγαπάκης

— Δημήτρης Κοκοτάκης 92 ετών

— Μαρία Λυκ. Μπιτσάκη

— Θεόδωρος Καρτσάκης

ΣΤΟ ΒΑΧΟ:

— Φωτεινή χ. Αντ. Ζερβουδάκη

ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ:

Δημήτριος Εμμ. Αγγελάκης, δάσκαλος

— Σταυρούλα χ. Βασ. Παπαδάκη

— Ελπίνη χ. Γεωργ. Παπαμαστοράκη

— Κώστας Μαρκάκης

— Ευριπίδης Περιογιαννάκης

ΔΩΡΕΕΣ

— Η Πόπη και Ρόδη Ραπτοπούλου έστειλαν στην Ενοριακή Επιτροπή της Παναγίας των Σταυροφόρων Ηρακλείου 10.000 δρχ. στη μνήμη του θεού τους Ίωάννου Εμμ. Κονδυλλάκη, Δικηγόρου και της θείας τους Άννας Εμμ. Κονδυλλάκη.

Μας έστειλαν για το Γηροκομείο Βιάννου:

— Η κ. Αλεξάνδρα Χρηστάκη — Θεοδωρίδου στη μνήμη του βαπτισιμού της Γιάννη Χατζοβασιλάκη με τη συμπλήρωση 40 ημερών από το θάνατό του 10.000

— Ο κ. Βασίλης Σκανδαλάκης για τον ίδιο 5.000

— Η οικογένεια Δημ. Χρ. Παπαμαθαθαία στη μνήμη της Αμαλίας, θυγατέρας Χριστ. Παπαμαθαθαία 10.000

— Η κ. Ελένη Σηφάκη — Καδιανάκη, δικηγόρος, στη μνήμη Πέλλου Κοντάκη δρχ. 5.000

— Η κ. Άννα χήρα Στέλιου Χρηστάκη στη μνήμη του συζύγου της και με τη συμπλήρωση τριών μηνών από το θάνατό του 30.000

Εκείνοι που φεύγουν

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ, δάσκαλος

Πέθανε στις 24 Οκτωβρίου και τάφηκε την επομένη στο Ηράκλειο ο εκλεκτός συνεπαρχιώτης δάσκαλος Δημήτρης Αγγελάκης από το Βαχό, σε ηλικία 75 ετών. Στη νεκρώση μη ακολουθία, που εψάλη στο ναό Αγίου Γεωργίου Πόρου, το νεκρό αποχαίρεσε ο καθηγητής κ. Κων/νος Στεφανάκης με τα παρακάτω λόγια:

Αγαπητέ φίλε Δημήτρη, Η είδηση του απροσδόκητου θανάτου σου γέμισε με πόνο τις ψυχές όλων που σε γνώρισαν στη διάρκεια της ζωής σου είτε ως εκπαιδευτικό, είτε ως ευχάριστο συζητητή και οξυδερκή παρατηρητή των γεγονότων, είτε ως μέλος της κοινωνίας γενικότερα. Κι είναι τραγικό που παρ'όλη της τύχης σου, αντί για ευχές στην αυριανή σου γιορτή, ο κόσμος που σε αγάπησε και τον αγάπησες σε συνοδεύει σήμερα ως την τελευταία σου κατοικία.

Γεννημένος πριν από εβδομήντα πέντε χρόνια στο Βαχό της Βιάννου, φοίτησες στο Γυμνάσιο Ανω Βιάννου, όπου και σε γνώρισαν πιο πολύ. Κι ύστερα, πιστεύοντας στη μεγάλη σημασία της Παιδείας, ακολούθησες το δρόμο του εκπαιδευτικού. Ετσι φοίτησες στην Παιδαγωγική Ακαδημία Ηρακλείου και μετά την αποφοίτησή σου εργαστήκες σε διάφορα δημοτικά σχολεία και έξω από την Κρήτη αρχικά και έπειτα σ' αυτήν και ιδιαίτερα στο χωριό σου, ενώ τα τελευταία χρόνια, υπηρετήσες στο Ηράκλειο.

Στην Κατοχή πήρες μέρος στην Εθνική Αντίσταση, όπως όλοι οι νέοι της επαρχίας μας στην πιο μεγαλειώδη έξαρση του εθνικού της φρονήματος και πρόσφερες πολλές υπηρεσίες σε διάφορους τομείς μέσα από τις γραμμές του ΕΑΜ.

Συνέπεια της δράσης σου αυτής, με το κλίμα που είχε διαμορφωθεί στη χώρα μας μετά την κατοχή, ήταν να σταλείς κατά τη διάρκεια της στρατιωτικής σου υπηρεσίας στη Μακρόνησο, όπως και τόσο άλλοι.

Ως εκπαιδευτικός εργάστηκες μεζήλο και ευσυνειδησία σε διάφορα μέρη και παντού εκτιμήθηκε απ' όσους σε γνώρισαν, και ιδιαίτερα από τους

ΕΛΠΙΝΙΚΗ ΧΑ Γ. ΠΑΠΑΜΑΣΤΟΡΑΚΗ

Πέθανε στις 2 Νοεμβρίου σε ηλικία 75 ετών, ύστερα από δίμηνη παραμονή στο ΠΕΠΑ ΓΝΗ, και κηδεύτηκε την επομένη στη γενέτειρά της Ανω Βιάννου, η αξιόλογη συνεπαρχιώτισσα Ελπίνη Χα Γεωργ. Παπαμαστοράκη — Γερούλιανου, πενήντα μήνες μετά το θάνατο του συζύγου της.

Στη νεκρώσιμη ακολουθία, που εψάλη στον κατάμεστο ναό του Μιχαήλ Αρχαγγέλου της Ανω Βιάννου, τη νεκρή αποχαιρέτησε ο συγχωρος καθηγητής κ. Κων/νος Στεφανάκης.

Η Ελπίνη Παπαμαστοράκη ήταν κόρη του Έμμανουήλ Ραπτάκη, προσηγορευμένου Ταχυδρομείου, και έμεινε ορφανή από μητέρα σε ηλικία τριών ετών. Με τη στοργή όμως και τις φροντίδες του πατέρα της μπόρεσε να αναπτυχθεί, να μορφωθεί, να διαπαιδαγωγηθεί σωστά, να καλλιεργηθεί ψυχικά και πνευματικά και να διαμορφώσει μια εξαιρετική προσωπικότητα. Φοίτησε στο Ωδείο και ασχολήθηκε με τη

μαθητές σου, η αξιόλογη προσφορά σου στην εκπαίδευση. Δεν ήσουν ο τυπικός επαγγελματίας, αλλά ο αληθινός και φωτισμένος δάσκαλος και παιδαγωγός, που αγωνίζεται κυριολεκτικά και αναλώνεται για τη μόρφωση και τη σωστή διάπλαση του χαρακτήρα των μαθητών του. Κι ακόμα ήσουν ο δάσκαλος που δεν αρκείται σε όσα διδάχτηκε στη διάρκεια των σπουδών του, αλλά που προσπαθεί να μορφώνεται συνεχώς και να πλουτίζει τις γνώσεις του με τη μελέτη. Αναμείχθηκε στο συνδικαλιστικό κίνημα των δασκάλων και διετέλεσε ταμίας του Διδασκαλικού Συλλόγου Ηρακλείου. Ετσι φεύγεις από τη ζωή αυτή αφήνοντας τις καλύτερες αναμνήσεις και τα ωραιότερα διδάγματα σε όσους σε γνώρισαν.

Ως μέλος της κοινωνίας, τόσο του χωριού σου όσο και άλλων περιοχών, έδειξες πραγματικό ενδιαφέρον για τα κοινά με την έννοια του αληθινού πολίτη.

Ως οικογενειάρχης φρόντισες να δημιουργήσεις μια πολύ καλή οικογένεια και να εξασφαλίσεις ότι καλύτερο μπορούσες για τη μόρφωση και την αποκατάσταση των παιδιών σου. Με την εξαιρετική σύντροφο της ζωής σου φροντίσες να τους δώσετε τα καλύτερα εφόδια για τη ζωή και σήμερα φεύγεις με ικανοποίηση για την πολύ καλή επαγγελματική και οικογενειακή αποκατάστασή τους.

Οι αρετές σου, τα προτερήματά σου και η υποδειγματική σου ζωή ως ανθρώπου, ως εκπαιδευτικού και ως οικογενειάρχης σε τα παραδειγματίζουν και σε αποτελούν βάλσαμο και παρηγοριά στον πόνο που νιώθουν, καθώς και η γυναίκα σου και οι άλλοι συγγενείς σου για τον απροσδόκητο χαμό σου.

Εκ μέρους των συνεπαρχιωτών μας και της εφημερίδας των Βιαννιτών «Βιαννίτικα Νέα» που ήσουν πάντα μεγάλος φίλος τους, απευθύνω τα πιο θερμά συλλυπητήρια στους δικούς σου και εύχομαι να είναι ελαφρό το χάρμα που θα σε σκεπάζει και η μνήμη σου να παραμένει αιώνια.

Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ

ΣΤΙΧΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΛΑΓΙΑ ΚΟΝΤΑΚΗ

Απ' τα πολλά χαρίσματα που σου δώσε η φύση σε πήρε ο Χάρος, που 'θελε τον Αδη να στολίσει.

Δεν θέλει ο τάφος λούλουδα και σκέτος πιο καλά ναι, γιατί η άγια σου ψυχή κι απ' τ' άνη πιο γλυκιά ναι.

Όσοι κι αν σε γνώρισαν, τώρα νεκρή σε κλαίνε, μιλούνε με παράπονο, τις χάρες σου και λένε.

Φαίνεται, ο νόμος της ζωής έτσι το καθορίζει, και παίρνει ο χάρος πάντοτε τον άνθρωπο π' αξίζει.

Ο Χάρος δίνει συμφορές που έχουν μεγάλη οδύνη, ... χωρίζει αγάπες μ' ομορφιά, γεμάτες καλοσύνη.

Στιχουργός

ΜΙΧΑΗΛ ΙΩΑΝΝΟΥ ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ

Από τον Πεύκο Βιάννου

Ευχαριστήρια

Ευχαριστώ πολύ τον Καρδιοχειρουργό κ. Γιάννη Παπαϊωάννου με τους συνεργάτες του στο Ιπποκράτειο Νοσοκομείο για την εγχείρηση που μου έκανε, τους γιατρούς του Βενιζελείου και ΠΕΠΑΓΝΗ με τον καθηγητή κ. Βάρδα για την έγκαιρη και σωστή διάγνωση, τους συμπατριώτες γιατρούς κ. Άγγελου Παπαϊωάννου, Νικόλαου Μανουσάκη, Κώστα Κονταξάκη, Τίτικα Μανδουλάκη, Γιάννη Σταυρακάκη, την Αναισθησιολόγο Αλίκη Ηγουμενίδου — Πλούλιου, την Φυσικοθεραπεύτρια κ. Ελβίρα Κατωγιαννάκη, για τη συμπαράστασή τους τις ημέρες που βρισκόμουν στο Νοσοκομείο. Επίσης το Σύλλογο Βιαννιτών «ΔΙΑΒΑΤΗΣ» και όλους αυτούς που μ' ένα οποιονδήποτε τρόπο ενδιαφέρθηκαν για την πορεία της υγείας μου. Κι ακόμα όλους αυτούς που πρόσφεραν το αίμα που χρειαζόταν στο νοσοκομείο για την εγχείρησή.

Το Δημοτικό Σχολείο Άρβης ευχαριστεί τους Μ. Δαμουλάκη, Γ. Δαμουλάκη, Μ. Καρυστάκη για την προσφορά στο Σχολείο 5.000 δρχ. από τον καθένα στη μνήμη του συζύγου της.

Ευχαριστεί επίσης τους Μ. Χαλκιαδάκη και Γιάννη Κεφαλάκη για την προσφορά 10.000 δρχ. από τον καθένα στη μνήμη της Ευτέρπης Βερυκοκάκη.

Ευχαριστούμε θερμά όλους που μας συμπαράστηκαν στη βαθιά θλίψη μας για το θάνατο του αγαπημένου μας συζύγου και πατέρα ΕΜΜ. Ν. ΑΓΑΠΑΚΗ

Η σύζυγος — τα τέκνα

Όλους τους συγγενείς και φίλους, που με οποιοδήποτε τρόπο συμπαράστηκαν στο πένθος μας για το θάνατο της αγαπημένης μας μητέρας και γιαγιάς

Ευαγγελίας Τακτικιάκη καθώς και αυτούς που παρακολούθησαν την κηδεία της, ευχαριστούμε θερμά. Ιδιαίτερα ευχαριστούμε τον κ. Πολυχρόνη Κονταξάκη για τα συγκινητικά λόγια με τα οποία αποχαίρεται το εκρό.

Τα παιδιά, τα εγγόνια, τα δισέγγονα.

Κ.Γ.Σ.

ΜΑΡΙΑ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΘΕΟΔΟΣΑΚΗ

το λεγόμενο Μαρούλι

Πέθανε σε ηλικία 91 χρονών ύστερα από μακριά αρρώστια. Το Μαρούλι ήταν φιλόξενη, γελαστή, οι ξένοι, οι ευγενικά της συναισθήματα και την αγάπη προς την επαρχία μας, τους ανθρώπους της και τις διάφορες αξίες της. Και χωρίς να υποψιάζεται το τέλος που πλησίαζε — είχε εκδηλώσει την επιθυμία της, όταν θα γινόταν καλά — έτσι έλεγε — να γράψει πολλά για τις γυναίκες της Βιάννου και για άλλα ενδιαφέροντα θέματα. Είναι μεγάλη απώλεια που δεν αξιοποιήσαμε πολλά από όσα ήξερε. Ας είναι αιώνια η μνήμη της.

Κ.Γ.Σ.

ΜΑΡΙΑ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΘΕΟΔΟΣΑΚΗ

το λεγόμενο Μαρούλι

Πέθανε σε ηλικία 91 χρονών ύστερα από μακριά αρρώστια. Το Μαρούλι ήταν φιλόξενη, γελαστή, οι ξένοι, οι ευγενικά της συναισθήματα και την αγάπη προς την επαρχία μας, τους ανθρώπους της και τις διάφορες αξίες της. Και χωρίς να υποψιάζεται το τέλος που πλησίαζε — είχε εκδηλώσει την επιθυμία της, όταν θα γινόταν καλά — έτσι έλεγε — να γράψει πολλά για τις γυναίκες της Βιάννου και για άλλα ενδιαφέροντα θέματα. Είναι μεγάλη απώλεια που δεν αξιοποιήσαμε πολλά από όσα ήξερε. Ας είναι αιώνια η μνήμη της.

Ευχαριστώ πολύ τον Καρδιοχειρουργό κ. Γιάννη Παπαϊωάννου με τους συνεργάτες του στο Ιπποκράτειο Νοσοκομείο για την εγχείρηση που μου έκανε, τους γιατρούς του Βενιζελείου και ΠΕΠΑΓΝΗ με τον καθηγητή κ. Βάρδα για την έγκαιρη και σωστή διάγνωση, τους συμπατριώτες γιατρούς κ. Άγγελου Παπαϊωάννου, Νικόλαου Μανουσάκη, Κώστα Κονταξάκη, Τίτικα Μανδουλάκη, Γιάννη Σταυρακάκη, την Αναισθησιολόγο Αλίκη Ηγουμενίδου — Πλούλιου, την Φυσικοθεραπεύτρια κ. Ελβίρα Κατωγιαννάκη, για τη συμπαράστασή τους τις ημέρες που βρισκόμουν στο Νοσοκομείο. Επίσης το Σύλλογο Βιαννιτών «ΔΙΑΒΑΤΗΣ» και όλους αυτούς που μ' ένα οποιονδήποτε τρόπο ενδιαφέρθηκαν για την πορεία της υγείας μου. Κι ακόμα όλους αυτούς που πρόσφεραν το αίμα που χρειαζόταν στο νοσοκομείο για την εγχείρησή.

Το Δημοτικό Σχολείο Άρβης ευχαριστεί τους Μ. Δαμουλάκη, Γ. Δαμουλάκη, Μ. Καρυστάκη για την προσφορά στο Σχολείο 5.000 δρχ. από τον καθένα στη μνήμη του συζύγου της.

Ευχαριστεί επίσης τους Μ. Χαλκιαδάκη και Γιάννη Κεφαλάκη για την προσφορά 10.000 δρχ. από τον καθένα στη μνήμη της Ευτέρπης Βερυκοκάκη.

Ευχαριστούμε θερμά όλους που μας συμπαράστηκαν στη βαθιά θλίψη μας για το θάνατο του αγαπημένου μας συζύγου και πατέρα ΕΜΜ. Ν. ΑΓΑΠΑΚΗ

Η σύζυγος — τα τέκνα

Όλους τους συγγενείς και φίλους, που με οποιοδήποτε τρόπο συμπαράστηκαν στο πένθος μας για το θάνατο της αγαπημένης μας μητέρας και γιαγιάς

Ευαγγελίας Τακτικιάκη καθώς και αυτούς που παρακολούθησαν την κηδεία της, ευχαριστούμε θερμά. Ιδιαίτερα ευχαριστούμε τον κ. Πολυχρόνη Κονταξάκη για τα συγκινητικά λόγια με τα οποία αποχαίρεται το εκρό.

Τα παιδιά, τα εγγόνια, τα δισέγγονα.

Κ.Γ.Σ.

ΜΑΡΙΑ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΘΕΟΔΟΣΑΚΗ

το λεγόμενο Μαρούλι

Πέθανε σε ηλικία 91 χρονών ύστερα από μακριά αρρώστια. Το Μαρούλι ήταν φιλόξενη, γελαστή, οι ξένοι, οι ευγενικά της συναισθήματα και την αγάπη προς την επαρχία μας, τους ανθρώπους της και τις διάφορες αξίες της. Και χωρίς να υποψιάζεται το τέλος που πλησίαζε — είχε εκδηλώσει την επιθυμία της, όταν θα γινόταν καλά — έτσι έλεγε — να γράψει πολλά για τις γυναίκες της Βιάννου και για άλλα ενδιαφέροντα θέματα. Είναι μεγάλη απώλεια που δεν αξιοποιήσαμε πολλά από όσα ήξερε. Ας είναι αιώνια η μνήμη της.

Κ.Γ.Σ.

ΜΑΡΙΑ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΘΕΟΔΟΣΑΚΗ

το λεγόμενο Μαρούλι

Πέθανε σε ηλικία 91 χρονών ύστερα από μακριά αρρώστια. Το Μαρούλι ήταν φιλόξενη, γελαστή, οι ξένοι, οι ευγενικά της συναισθήματα και την αγάπη προς την επαρχία μας, τους ανθρώπους της και τις διάφορες αξίες της. Και χωρίς να υποψιάζεται το τέλος που πλησίαζε — είχε εκδηλώσει την επιθυμία της, όταν θα γινόταν καλά — έτσι έλεγε — να γράψει πολλά για τις γυναίκες της Βιάννου και για άλλα ενδιαφέροντα θέματα. Είναι μεγάλη απώλεια που δεν αξιοποιήσαμε πολλά από όσα ήξερε. Ας είναι αιώνια η μνήμη της.

Κ.Γ.Σ.

ΛΗΔΑ ΡΑΠΤΑΚΗ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Μπιζανίου 2 (Πλ. Κορνάρου)

ΤΗΛ. 288411 — ΗΡΑΚΛΕΙΟ

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ: Οικόπεδα στον οικισμό Άνω Βιάννου. Πληροφ. τηλ. (0891) 22225.

ΕΚΔΟΤΙΚΟ — ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ ΙΩΑΝΝΑΣ ΚΑΒΒΑΔΙΑ Έμπαν 83 (Στάθ. Μουρτζή) Τηλ. 242.040 — 230.067

Η ΟΜΙΛΙΑ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Του κ. Δευτέρη Μαστρογιωργάκη, συν)χου Λυκειάρχη

Από τότε που σκαρώθηκε και στέριωσε τούτη η Επαρχία με τα γύρω της, εώς όστις νοτικίες καταπορεύσεις Δίκτης, φορτωμένη στους ώμους της τη Μαδάρα, τον Αμιαλό, τον Καλόγερο, κι ισσορόπησε με τα λογιώσιμα πετρώματα της θεμελιωμένη στα τριόβραθα του Λιβυκού, πέρασε μέσα στη φυσική της γαλήνη και στα ειρηνικά της ενδιαφέροντα δύο σκληρές καταστροφές επιβίωσης, κατά το πως το γράφουν τα χαρτιά και το δείχνουν τα ευρήματά της.

Δρασερή την είχε πλάσει ο Πλάστης από τότε. Με πολλές κρουσηγές, μεγάλες και μικρές σε παράγγια, όμορφες ρεματιές, δάση, ξέφωτα, γκρημινούς και σώπατα, που γέμισαν γρήγορα, μ' ένα μεγάλο πλούτο, αμέτρητο πλούτο, από ζώα, πουλιά, ερπετά, και μικρομέγαλα έχνη της στεριάς και της θάλασσας. Και ζούνε όλα τούτα τα ζωντανά από τότε σε μια φύση, σ' ένα γύρω κόσμο, όμορφο κόσμο, που ζεσταίνεται το χειμώνα από τον καυτό ήλιο του Νότου και δροσίζεται από τις απαλές πικνές φυλλωσιές και τα γάργαρα νερά του Καλοκαιριού.

Ειρηνικός, όμορφος κι ήρεμος ο τόπος.

Μα ήσυχο δεν τον άφησαν ποτέ και τον σκότωσαν πολλές φορές τα ανθρώπινα χέρια. Οι θνητοί, που δεν κάθονται ήσυχα, κατά το πως το γράφει ο Όμηρος στα χαρτιά του:

Πως ακόμη κι οι θεοί του Ολύμπου είχαν πάθει πολλά από δαύτους. Και αναφέρει τον Άρη, το θεό του Πολέμου που οι ειρηνικοί Βιαννίτες με τη βοήθεια των Τιτάνων των καιρών, του Ώτου και του Εφιάλτη τον έδεσαν μήνες δεκατρείς στη Βιάννο για να κάτσει ήσυχα. Γιατί οι Βιαννίτες ήσαν ειρηνικοί και ο τόπος ειρηνικός.

Δεν έμεινε πολύ δεμένος ο Άρης γιατί τον έλυσε η μητρική του η Ηερίβοια, που έστειλε κρυφά σε ΑΡΜΗ και τον ελευθέρωσε. Έφρησε να περάσουν αρκετά ειρηνικά χρόνια ο Άρης, μα πάλι άρχισε στον τόπο τους πολέμους και τους σκοτωμούς.

Ο Ερμής, από την μεριά του, για την πράξη του αυτή να ελευθερώσει τον Άρη, αμείφθηκε έτσι, όπως αμείβονται πλουσιοπάροχα και βγαίνουν κερδισμένοι και πασπρικοί όσοι ανακατεύονται με «κάτι τέτοια». Με όχι μόνο. «Κατατάσσονται μεταξύ των εκλεκτών των καιρών».

Με τη γρήγορη ματιά που

χε ρίξει τότε στα Βιαννίτικα ο Ερμής εντόπισε τις φυσικές καλλονές και ιδιαίτερα της Σύμης. Και σαν θεός της αμορφιάς και της γυναικότητας, γρήγορα ζύσσε κι ετίμησε τη γόνιμη αμορφιά της.

Ανεμίζωξε, ο θεός της φύσης ένα καύκαλο χελώνα και τόκαμε λύρα. Περιμύζαψε και την καλοπίαση, την καλλιγραμμή θεά Αφροδίτη, γόνιμη κι αμορφη και εκείνη. Και να τους ζευγαρωμένους στην «Κρύα Βρύση» της Σύμης. Εκεί τους βρήκανε οι φιλόξενοι Συμιανοί και τους κόνεψαν μέσα στους όμορφους τόπους μας. Γιατί τέτοιότατοι όμορφοι, αμορφοί θεοί, αμορφία και γονιμότητα τους πρέπει.

Και τους χτίσανε οι Βιαννίτες παλάτια και ιερά, κοντά στον πλάτανο της «Κρύας Βρύσης» το 1600 π.Χ. στο ύψος 1000 μέτρων του «Ιερού Όρους» του Κλαυδίου.

Απ' όλη την Κρήτη σιμώνανε και τους φέρνανε σεβασμό, πίστη, λατρεία. Ζωντανά για θυσία, πολλά σημηκά και χρυσασφικά. Και αναβλάστησε η περιοχή και οι γλάντινες οι αμορφιές της και οι θεοί. Και οι θεοί με τους ανθρώπους.

Γόνιμοι οι πιστοί, γόνιμος ο τόπος.

Καρπίσανε όλοι τους.

Του γλάντιου και της καρπισιάς οι Βιαννίτες, περνούσανε καλά με τους θεούς.

Γεννημένος ο Χριστός, μεγαλωμένη η Χριστιανοσύνη και οι θεοί του Ολύμπου, του «Ιερού της Σύμης» εδω πέρα ραΐνανε.

Δυο χιλιάδες χρόνια. Μια τόση λατρεία.

Λίγο ακόμη και, αν δεν τους είχε διώξει το Χριστιανικό Ιερατείο, θα τους κατάφτανε ο Χαφς Ομάρ το 833 μ.Χ., όταν ξεφόρτωσε στην «Ψαρή Φοράδα» τους Σαρακηνούς κι ανέβηκε στη Σύμη για πλιάτσικο. Σάικα κι οι δυο τους οι όμορφοι θεοί σε χαρέμι θα μπαΐναν.

Δεν τον έκαψε τον τόπο ο Αμπου Χαφς Ομάρ το 833. Έκαψε το καράβι του, για να αναγκάσει τους αποσάρτους να πολεμήσουν αποκλείοντάς τους το δρόμο της υποχώρησης. Έτσι γίνηκε κύριος και κάτοχος της επαρχίας.

Ερχόμαστε στα τραγικά γεγονότα του Σ)βρη του 1943. Είναι η Επέτειος σήμερα για τα αθώα θύματά του.

Ο σύγχρονος Κουρσάρος της Κάτοχης — ο Λη Φέρμορ — Άγγλος εκπρόσωπος της επίσημης Αγγλικής Μυστικής Υπηρεσίας Κατασκοπείας, τον Σ)βρη του '43, 1100 χρόνια ύστερα από τον Ομάρ, το 'καμε κάπως αλλιώς, πιο μοντέρνα, πιο σύγχρονα. Δυτικού τύπου.

Έκαψε πρώτα την επαρχία και μετά γίνηκε κύριος και κάτοχος της. Δεν εχρησιμοποίησε αυτός καθόλου καράβια. Παρ' όλο που μιας ήττασε ότι ετοιμάζεται για αποβάσεις, να μας ελευθερώσει.

Τόσο «ήκαβε και μας ο νους μας» Βρήκε, επινόησε τον τρόπο να μας ετοιμάσει και την ήκαψε.

Πάνταρε στη θηριωδία των Γερμανών κατακτητών, που την προκάλεσε με το σφάζισμα των 2 Γερμανών στη Σύμη και τη σιγούρεψε με την ενέδρα. Και το πέτυχε. Γιατί την έκαψε. Μα αυτό είναι το ερώτημα που παλεύει στο μυαλό του ο λαός από τότε, και το σπουδαίο ζει από τότε. Πως δηλαδή, χωρίς λόγο σοβαρό, χωρίς εθνική επιταγή, χωριάς επίσημη εντολή.

Σφαχτήκανε 2 Γερμανοί στη Σύμη, παίχτηκαν και κάμπισσε τουρκικές γυναικές, προκαλώντας τα νωστέρα, τα αναπόφευκτα, τα στυγερά, τα απατόρπια εγκλήματα του κατακτητή.

Κι αν τον είδατε του υπέμυθου Εγγλέζου και τη συνοδεία του! Ένα υποβρύχιο τον παράλαβε από την πικραλία μας και τον μετέφερε με τους ενόπλιους της στο Κάιρο. Και η επαρχία στις φλόγες και στο θάνατο, με εκατοντάδες νεκρούς.

Μας λέγανε οι γεροντότεροι στα χωριά της επαρχίας, στα κατοικημένα χρόνια, πάρα με τον ικανό αγωνιστή φίλο μου Γιάννη Σοφούλη, πως αυτό που πάθανε τα χωριά μας και τα γειτονικά χωριά της Γεράπετρας από τους συμμάχους Εγγλέζους το Σ)βρη του '43, δεν το πάθανε, κατά το πως το ντυχιουντίζουνε από τότε στο μυαλό τους, ούτε από τους Ενετούς, ούτε από τους αντίχριστους Τούρκους, ούτε από τους Σαρακηνούς και Αγαρηνοίους πειρατές.

— Πρωτοκάψανε, μας έλεγαν, οι Εγγλέζοι τα χωριά μας και καράβια δεν φάνηκαν για απελευθέρωση. Γιατί;

— Εαμική ήταν η επαρχία, σχολίασε κάποιος.

Και ήταν ορθή η γνώμη αυτή των ηλικιωμένων συμμαχιστών μας για τις ευθύνες των Άγγλων.

Μα τι γράφει και υπερθεματίζει στην παραπάνω γνώμη των γεροντών Βιαννιτών ο ίδιος ο Καπετάν Μανόλης Μπαντουβάς. Και παίρνομε μια μόνο περίπτωση από τις πολλές — τις πάρα πολλές — που αναφέρει στα ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ του, για τους σκοπούς των Άγγλων στην Κρήτη. Δεν αναφέρω πολλές περιπτώσεις, γιατί παρέλκει. Δεν είναι της ώρας.

Και σχολιάζει ο συγγραφέας κ. Αντώνης Σανουδάκης σελ 10 «Ο Καπετάν Μανόλης αποκαλύπτει στα απομνημονεύματά του ότι ο WOODHOUSE εκπροσωπώντας τις επίσημες αγγλικές υπηρεσίες, του έκανε πρόταση το 1942 να βοηθήσει την αυτονομία της Κρήτης, να υψώσει αγγλική σημαία με αντάλλαγμα την οικονομική ανάπτυξη του νησιού».

Τον εκδίωξε ηρσιόα.

Ακόμη σχολιάζει «Αν λάβου με υπόψη μας ότι από το 1942 αρχίζει η εγγλέζικη προπαγάνδα για τη δημιουργία προσβάσεων αγγλικών στην Ελλάδα, εξ αιτίας του φόβου από την κυριαρχία και παντοδυναμία του ΕΑΜ, οι μετακα-

τοχικές αντιδράσεις και ενέργειες των Εγγλέζων... επιβεβαιώνουν τα λεγόμενα του Καπετάν Μπαντουβά». Και εξακολουθεί να σχολιάζει (σ.6):

«Χρόνια τώρα υπάρχει μια πλημμυρίδα από έντυπα ντόπιων, που προσπαθούν να αλλοιώσουν ή να δυσφημίσουν το απελευθερωτικό κίνημα του ελληνικού λαού, στην προσπάθεια να απελευθερωθούν με συγχωροδία οι εγγλέζικες και γενικά οι θέσεις των ξένων για τη διαστρέβλωση ή τη μεροπώληση του Αγώνα από μέρους ορισμένων Ελλήνων Πρακτόρων τους κατά τη διάρκεια της κατοχής».

Δεν νομίζω ότι χρειάζονται περισσότερα από αυτά τα ειλικρινή σχόλια του κ. Αντώνη Σανουδάκη, για την ώρα. Αυτά και μόνο, που ο λαός που αναφέρει, επιβεβαιώνουν «του λόγου το αφάλος».

Η αμαρτωλή «Μάχη της Σύμης», με τη μεσανατολίτικη εγγλέζικη προπαγανδιστική και προκατασκευασμένη αφορμή, που είναι αυτή η αφορμή ο φόνος των δυο ανύποπτων Γερμανών στη Σύμη, δεν μπορεί, όσο και αν επιδιώκεται αρμοδίως, να μπερδευτεί και να συνδεθεί με την πατριωτική και διαυγή, την πατριωτική και αφιλοκερδή θέση και την πάλη της Εαμικής Εθνικής Αντίστασης της Επαρχίας. Η «Ενέδρα» της Σύμης, διαπιστώνουμε και σήμερα, είχε πηγή και σχέση με τα εγγλέζικα και αμερικανικά επικυριαρχικά τερτίπια, που κοινός σκοπός και κοινό συμφέρον τους ήταν το ξεκαθάρισμα και το πνίξιμο της απελευθερωτικής λαϊκής αντίστασης του Ελληνικού λαού. Γιατί η αντίστασή του δυσκόλευε τα μεταπελευθερωτικά τους σχέδια να γίνουν αφεντικά στον τόπο.

Άλλωστε αυτό τελικά έγινε. Και στην Κρήτη και στην Αθήνα με τις αιματηρές ένοπλες επεμβάσεις τους που άρχισαν με τον αιματηρό Δεκέμβριο του 1944 και ζούμε την εξάρτησή μας αυτή ακόμη και σήμερα.

Δεν χρειαζόταν τότε ο απελευθερωτικός αγώνας απερισκεψής, μάχης και ένοπλης αναμετρήσεως με τον κατακτητή. Ήταν δύσκολος οι μέρες και τα αντίποινα του κατακτητή σκληρά. Στο λημέρι ο Γιάννης Ποδιάς διαχωρίζει τη θέση του Απομακρύνει την Ομάδα του ΕΛΑΣ και αντιδρά στο σκοτωμό των δυο Γερμανών. Το ίδιο και η Επαρχιακή Επιτροπή του ΕΑΜ. Δεν χρειαζόνταν καψίμα τα χωριών και ομαδικές εκτελέσεις αθώων.

Τότε ο απελευθερωτικός αγώνας είχε ανάγκη από τη διαφώτιση του λαού για αντίσταση και κουράγιο. Την οργάνωσή του, τη νοθεύτησή του, την αποτροπή πολλών ανδρών και γυναικών, από συναφή σχέσεων με τον κατακτητή, την άρνηση παροχής πληροφοριών, την αποτροπή από μια συνεργασία μαζί του. Και σε αυτή θέση περίπτωση την ανάλογη τιμωρία σ' αυτούς.

Η ενέδρα της Σύμης ήταν αυτό που κατέληξαν να κάνουν οι σύμμαχοί μας, ύστερα από τη διαπίστωση ότι το λαϊκό απελευθερωτικό μέτωπο δεν μπορούσε να ελεγχεται από αυτούς, σύμφωνα με το εγγλέζικο συμφέρον τους και τη μεταπελευθερωτική επικυριαρχία τους στην Ελλάδα και που προχωρούσε ακάθεκτο από μόνο του σε παραδεία ανάπτυξη με κύρος και ραγδαία από τον ελληνικό λαό, ενώ άφηνε πίσω του να φουζωθούν σε εθνική ανεδαφικότητα οι άλλες οργανώσεις, οι ύποπτες απο-

στολής και προέλευσης. Ήταν λοιπόν ανάγκη γι' αυτούς να ξεριζωθεί η πηγή του Εαμικού αντίρτικου με τη γνωστή διαδικασία καταστροφής της επαρχίας και η πηγή αυτή ήταν τα χωριά και ο λαός της. Και τα δυο έπρεπε να καούν, να καταστραφούν τόσο, που να μην μπορεί ποτέ να ξαναφωτρωσει Εαμική Αντίσταση στον τόπο.

Δεν περίμεναν ότι μέσα από τη στάχτη, κάτω από τα μαύρα μαπτίλια της συμφορέας, μέσα από τις μηροφορέες υπάρξεις του πόνου, θα ξεφύτρωνε πιο δυνατό, πιο γερό ένα ΕΑΜ και ένας ΕΛΑΣ. Δεν περίμεναν πως ένας αφανισμένος και ποτισμένος τόπος με τόσο αίμα θα τροφοδοτούσε και θα συντηρούσε τη μικρή σπύθα της Εαμικής αντίστασης στην καταστραμμένη επαρχία. Περιμέναμε το αντίθετο. Πως οι συγγενείς τόνων θυμάτων, κι ήταν όλος ο πληθυσμός, θα ανιόταν την όποια καινούρια αγωνιατική προσπάθεια, την όποια λαϊκή εθνική αντίσταση στον τόπο. Περιμέναμε την απογοήτευση, την άρνηση, το σταμάτημα, το καθυσχασμα.

Κι ήταν κάμποσοι αυτοί που διαλάλουν το καθυσχασμα. Ήταν οι φρόνιμοι και οι συνετοί, οι λογικοί, οι νοικοκυρεμένοι και νομοταγείς. Κι ήταν λίγοι στην αρχή και πολλοί στα καταπινά οι ανδρείοι, οι ασούλωτοι, οι έποιοι να θυσιαστούν για την πατρίδα. Ήταν αυτοί που συνέχισαν τον αγώνα αυτοί που έμειναν ορθοί και δεν γονάτισαν. Και τον γιγάντωσαν τον αγώνα. Ήταν αυτοί που γέμισαν τις φυλακές, τα στρατόπεδα, τα ξερονήσια, ήταν αυτοί που συνέχισαν τη β' αντίστασή του ελληνικού λαού ενάντια στην εξάρτηση. Γελίοι είναι οι ισχυρισμοί για ένοπλες αντιπαράθεσεις με τον κατακτητή, με «μάχες» σε αναμονή αποβάσεων.

Επώθηκε πως η «αήττητη» Βέρμαχτ, λίκονη σ' αντιμετώπιση τους λίγους σταυραετούς της λευτεριάς, ξεσπασε με λύσσα στον άμαχο πληθυσμό.

Ακόμη επώθηκε πως «Η πάνοψη Βέρμαχτ σπάθηκε ανίκητη να νικήσει τους ηρωικούς μας πατριώτες αντάρτες στο πεδίο της μάχης και ότι είναι χρέος όλων μας να γραφτεί η Ιστορία με κάθε λεπτομέρεια για να λάμψει η αλήθεια.

Προς Θεού! Μα πως είναι δυνατόν να λάμψει η αλήθεια; Να στολιστεί ο τόπος το ενδοξότερο και το λαμπρότερο στολίδι, που 'ναι η αντίστασή του και που θα 'ναι σίγουρα το καλύτερο πανεπαρχιακό μας μνημόσυνο στα θύματά του;

Όταν μιλούμε για σταυραετούς, για πεδία μάχης, για ανίκητη Βέρμαχτ και τόσα άλλα; Ήταν αήττητη η Βέρμαχτ και η λύσσα της δοσμένη και γνωστή σ' όλο τον κόσμο να σκοτώνει ανθρώπους. Αήττητη και ωμή. Στην ωμότητα της αυτή και τη λύσσα της πάντα ραν οι Εγγλέζοι για τον ξεριζωμό της επαρχίας, προκαλώντας την με τα ανόκητα γεγονότα της Σύμης.

Αήττητη και ωμή η Βέρμαχτ και καλά που «σκόνηταψε» στην ηρωική αντίσταση του Ρώσκου Λαού.

Και σε όποια πεδία μάχης σπάθηκε ανίκητη να ναπιμετωπίσει τους σταυραετούς μας; Σταυραετοί και ένοπλοι που δεν ήσαν όλοι δικοί μας. Εκεί ήταν το ένοπλο αξιόμαχο Εγγλέζικο Κλιμάκιο Κατασκοπίας του Λη Φέρμορ με την ένοπλη ομάδα του. Εκεί και ο

ασύρματος με ένοπλους υποτακτικούς. Μόνο οι αντάρτες του ΕΛΑΣ μέρες πριν είχαν διαχωρίσει τη θέση τους.

Αν έλαβαν μέρος στην ενέδρα, ήταν γιατί τους εξητήθη και εκβιάστηκαν ότι θα καταγγέλουσαν ως δειλοί. Τελικά αυτοί ήσαν που επήραν όλο το βάρος της ένοπλης συμπολής.

Πού θα τους σταυραετούς να τους αντιμετώπισει η Βέρμαχτ; Εξαφανίστηκαν. Και δεν μπορούσαν να κάνουν αλλιώς 100—150 άνθρωποι με περιορισμένο όπλισμό. Και πως κατόρθωσαν να φύγουν μετά την ενέδρα; Δεν ήταν μάχη. Οι μάχες έχουν μια κάποια συνέχεια. Κι μακύνονται και χαρακτηρίζονται από τον κλασικό, από τον παραταξιακό τρόπο διεξαγωγής τους. Οι ενέδρες έχουν την απόλυτη εκλογή του τόπου, του αιφνιδιασμού και σύγουρα τον ασφαλή τρόπο υποχώρησης των ενόπλων, όποτε το θελήσουν, πριν καλά καλά τελειώσει η ενέδρα. Μα και κάμποσοι πριν από την εκτέλεση των δυο Γερμανών πήραν το δρόμο για την Αίγυπτο. Οι Εγγλέζοι πρώτοι, με τον ασύρματο στους ώμους και με τη μετέυθη του Σηφιαγιάννη τη «μ'τρα» στα καστελλιώτικα. Και πίσω τους οι ένοπλοι τους τους ακολουθούσαν.

Το σχέδιο έτσι πάνω κάτω το είχε σκαρωμένο η εγγλέζικη αποστολή. Σε λίγες μέρες όλοι τους στην Αίγυπτο για ξεκούραση και ανασύνταξη. Στον Ψηλορείτη παρέμεινε μόνο η ομάδα του ΕΛΑΣ με τον Ποδιά και η ομάδα του συνετού, σπε νής γνωριμίας μου, Γιάννη Μπαντουβά, που πέρασαν δύσκολες ώρες.

Δεν θα έλαμαε πάνω στα παρπατέρια μια αναφορά επίσημη, από κάποια αρμόδια ιστορική κρατική υπηρεσία για τα αίτια των γεγονότων, που θα δικαιολογούσε τις εκατόμβες των αθώων ανύποπτων, άοπλων πολιτών του ολοκαυτωτικού.

Δεν θα έπρεπε, ιστορικά έστω, να έχουν καταλογοσθεί οι ευθύνες που υπάρχουν;

Γιατί τάχα αγώ σήμερα να λέω τούτο; Άλλοι προηούμενοι ή έποιοι αμειφής αυτό ή εκείνο και να παραμένει αναπάντητο το σκληρό ερώτημα: «Γιατί ο θάνατος σε τόσοους αθώους»;

Η επίσημη κρατική ιστορική παραδοχή περιορίζεται ή και σταματά σε γελιοίς ιστορικές εκδοχές. Η Επίσημη Ιστορία Στρατού, π.χ. που τοποθετεί τα αίτια της σφαγής των δυο Γερμανών στην τάχα αναγκαστική των κατοίκων της Σύμης από το φόβο επίταξης της πατάτας.

Είναι φρόνιμο, σωστό, ηθικό, ανδρικό, δίκαιο να αναποθέτουμε μια τόσο μεγάλη ευθύνη στους απλοϊκούς κατοίκους ενός ολόκληρου χωριού; Γιατί εμείς οι Βιαννίτες, και το φωνάζω χρόνια τώρα, δεν συγκροτούμε, έστω τόσο αρχαίο, Πανεπαρχιακή επιτροπή, με ένα ή δύο επιλεγμένους εκπροσώπους από κάθε χωριό, με την υποχρέωση να τοποθετήσουν ιστορικά τα γεγονότα με αντικειμενικά στοιχεία και αντικειμενική λογική; Και αυτά να λέγονται από τούτο το ιερό βήμα.

Από ποιούς θα περιμένουμε; Έζησα τα τραγικά γεγονότα της επαρχίας μας. Ήταν απείρητος ο πονηρός των κατοίκων της περιοχής μετά το φόνος των δυο Γερμανών στη Σύμη.

Και η ενέδρα μετά από δυο

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τη σελίδα 4

«ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»

Μηνιαία έκδοση στην υπηρεσία

δλων τών Βιαννιτών

Έκδότης — Διευθυντής

Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ

Όδός 1866 άριθμ. 110, τηλ. 282.808

Φιλολογική έπιμέλεια κειμένων

Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ

Υπεύθυνος Τυπογραφείου

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ

Έβανς 83 (Στάθ Μουρτζή) τηλ. 242.040

Έτήσιες συνδρομές

Ίδιωτών ————— δρχ. 1.000

Κοινοτήτων — Σχολείων — Ένοριών ————— » 1.500

Έμβάσματα: Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ

Έπιστολές γιά τήν Ώλη:

Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ: 1866 άρ. 110 Ηράκλειο

Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗ: Καποδιστρίου 39 Ηράκλειο
Χειρόγραφα δημοσιευόμενα ή μη δέν έπιστρέφονται. Τά ένυπόγραφα άρθρα έκφράζουν τις απόψεις των συμακτών τους.

